

การประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถ์ 4 ในการดำเนินชีวิตของประชาชนบ้านศิลา
ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

An Application of The Four Sanghavatthus For Living of
The People in Ban Sila, Sila Sub-district, Muang District,
Khonkaen Province

พระครูวินัยธรวรชาติ ปยุตโต

Phrakhru Winaithon Worachat Payutto

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

Author for correspondence: E-mail: worrachat2519@ gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถ์ 4 ในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนบ้านศิลา ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการนำหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนบ้านศิลา ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชาชนบ้านศิลา จำนวน 347 คน นำมาวิเคราะห์ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 347 คน เป็นเพศหญิง ร้อยละ 58.50 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 41.50 ส่วนมากมีอายุ 41 – 60 ปี ร้อยละ 48.70 และส่วนมากจบการศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษา ร้อยละ 46.97

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถ์ 4 ในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนบ้านศิลา ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า 1) ด้านทาน อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านปิยาวาจา อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ด้านอัตถจริยา อยู่ในระดับมากที่สุด 4) ด้านสมานัตตตา อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การประยุกต์ใช้, การดำเนินชีวิต, สังคหัตถ์ 4, บ้านศิลา

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the application of the four Sangahavatthus for living of people in Ban Sila ,Sila sub-district, Muang district, Khonkaen province. 2) to study the suggestions to apply Buddhist principles for living of people of Ban Sila , Sila sub-district, Muang district, Khonkaen province. The researcher collected the data by using questionnaires from 347 from Ban Sila, and analyzed the data by percentage, mean, standard deviation statistics. It was found that most of the respondents (58.50 percent) were female, and 41.50 percent of the respondents were male. The respondents (48.70 percent) were age between 41-61 years old, and they were mostly graduated secondary school (46.97 percent). For the opinion of the people towards an application of the Four Sangahavatthus for living of people from Ban Sila ,Sila sub-district, Muang district, Khonkaen province, it was found that the overall average was at the highest mean level. While considering in each aspect, it was found that Dana: giving; was at the highest mean level, 2) Piyavaca: kindly speech; was at the highest mean level, 3) Atthacariya: useful conduct; was at the highest mean level, and 4) Samanattata: even and equal treatment; was at the highest mean level.

Keywords: Application, The Four Sangahavatthus, Living, Ban Sila

1. บทนำ

สภาพสังคมในปัจจุบัน ผลสืบเนื่องมาจากการรับเอาความเจริญก้าวหน้าทางด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของตะวันตก เข้ามาอย่างขาดการกลั่นกรองแล้วไม่มีขีดจำกัด จึงทำให้วัตถุนิยมแผ่ขยายความเจริญรุดหน้าอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว แต่ในทางตรงกันข้ามสภาวะทางจิตใจของประชาชนในชาติกลับเสื่อมถอยและตกต่ำลงอย่างน่าเป็นห่วงเพราะขาดความเจริญก้าวหน้าทางจิตใจหรือขาดศีลธรรมประจำใจนั่นเอง ในยุคที่โลกเปลี่ยนแปลงไปจะเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ สังคมก็ยังมีปัญหาในเรื่องของจิตใจ ในเรื่องความเครียด เรื่องปัญหาครอบครัวแตกแยก ความเป็นภาวะสังคมตัวใครตัวมันก็ยิ่งจะเพิ่มมากขึ้น เด็กผู้หญิงและคนชราจะถูกทอดทิ้งมากขึ้น ดังนั้นหากจะให้สังคมไทยมีความสุขและความเจริญก้าวหน้าแล้วจะต้องเร่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศีลธรรมและจริยธรรมของประชาชนควบคู่ไปกับการพัฒนาทางด้านวัตถุด้วย (พระพรหมคุณาภรณ์ : 2554 : 194)

หมู่บ้านศิลา ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่ ประชาชนส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนมาก ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีศาสนาอย่างเคร่งครัด วัดเป็นศูนย์กลางรวมจิตใจของชาวบ้านศิลา รวมทั้งใช้ประกอบกิจกรรมพิธีกรรมต่างๆ หลักคำสอนในพระพุทธศาสนาจึงมีอิทธิพลเป็นอย่างมากใน การดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนชาวบ้านศิลาในทุกด้าน ตลอดจนการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมคำสอนหรือบทบัญญัติในทางพุทธศาสนาเป็นหลักธรรมหรือความจริงอันสูงสุดที่ องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงบัญญัติแจกแจงไว้ เพื่อกำกับความประพฤติ ทางกาย วาจา และทางใจ ให้อยู่ในขอบข่ายของความดีงาม เพื่อยังประโยชน์สุขให้เกิดแก่ตนเองและสังคมโดยรวม คือ ความสุขอันเป็นผลจากการกระทำ ความดี ละเว้นการทำความชั่ว โดยใช้จริยธรรมเป็นหลัก สำหรับ การประพฤติปฏิบัติที่ดีงามเพื่อบรรลุถึงความสุขของชีวิตและสังคม แนวการปฏิบัติที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นจริยธรรม เช่น ศีลธรรมทางศาสนา พระพุทธเจ้าทรงสอนหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ไว้เรียกว่า “สังคหวัตถุ” หมายถึงวิธีผูกใจคน ดังพระองค์ตรัสว่า “ทาน เปยยวัชชะ อตถจริยา ในโลกนี้ และสมานัตตตา ในธรรมนั้นๆ ตามสมควร สังคหธรรมเหล่านี้แลช่วยอุ้มชูโลก เหมือนลิ่มสลักที่ยึดคัมภีร์ ซึ่งแล่นไปได้ ฉะนั้นถ้าไม่พึงมีธรรมเหล่านี้ มารดาหรือบิดาก็ไม่พึงได้ การนับถือหรือการบูชาพระะบุตรเป็นเหตุ แต่เพราะบัณฑิตเล็งเห็นความสำคัญของสังคหวัตถุ 4 เหล่านี้ ฉะนั้น บัณฑิตเหล่านั้นจึงถึงความเป็นใหญ่และเป็นผู้น่าสรรเสริญ”

ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของหลักคำสอนในพุทธศาสนา ที่มีหลักธรรมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เพื่อใช้ในการดำเนินชีวิตตามแนววิถีพุทธ ตามหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา โดยยกหลักสังคหวัตถุ 4 อันเป็นหลักธรรมที่ช่วยประสานคนหมู่มากให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นเครื่องช่วยขัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นทำให้คนอยู่ร่วมกันด้วยความรัก ความสามัคคี สามารถนำไปใช้ได้ตั้งแต่ระดับครอบครัวจนถึงระดับสังคม ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและต้องการศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในการดำเนินชีวิตของประชาชนบ้านศิลา ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เพื่อนำผลการศึกษาไปแนะนำให้กับประชาชนบ้านศิลาเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติสืบไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนบ้านศิลา ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

2.2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนบ้านศิลา ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

3. วิธีการศึกษาและวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนบ้านศิลา และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนบ้านศิลา ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประชากรที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านศิลา ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 2,645 คน (แผนพัฒนาสามปีเทศบาลเมืองศิลา พ.ศ. 2558 – 2560 : 2558) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบผสมผสานระหว่างแบบตรวจสอบรายการ (Check List) กับแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งการสร้างเครื่องมือได้ประยุกต์ใช้หลักการและวิธีการสร้างเครื่องมือของไลเคิร์ต (Likert) โดยแบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ อาชีพ ลักษณะคำถามเป็นเชิงสำรวจรายการ (Check-List) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนบ้านศิลา ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านทาน
- 2) ด้านปิยวาจา
- 3) ด้านอัตถจริยา
- 4) ด้านสมานัตตตา

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด ในด้านข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนบ้านศิลา ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

นำเครื่องมือคือ แบบสอบถาม ที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง (Validity) ความเหมาะสมทั่วไปรวมทั้งตรวจสอบภาษาที่ใช้ เนื้อหาและปรับปรุงแก้ไข โดยเลือกข้อมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่า IOC เท่ากับ 1 นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจแก้จากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทำการทดลอง (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด โดยใช้กับประชาชนบ้านโกทา ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 30 ชุดโดยได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.71 นำแบบสอบถามไปแจกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนบ้านศิลา ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 347 คน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 347 คน เป็นหญิง ร้อยละ 58.50 รองลงมา คือ เป็นชาย ร้อยละ 41.50 รองลงมา คือผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 41 - 60 ปี ร้อยละ 48.70 รองลงมา คือ อายุ 61 ปีขึ้นไป ร้อยละ 40.06 อายุ 21 - 40 ปี ร้อยละ 6.92 และอายุ 15 - 20 ปี ร้อยละ 4.32 รองลงมา คือ ระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 46.97 รองลงมา คือ ประถมศึกษา ร้อยละ 36.89 อนุปริญญา ร้อยละ 13.26 และอุดมศึกษา ร้อยละ 2.88

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนบ้านศิลา ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า 1) ด้านทาน อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านปิยวาจา อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ด้านอัตถจริยา อยู่ในระดับมากที่สุด 4) ด้านสมานัตตตา อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะอื่นๆ ของประชาชนบ้านศิลา ดังนี้ 1) ควรให้ทานเป็นประจำเมื่อมีโอกาส ทานเป็นประจำทุกวัน ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเขายากลำบาก ควรลดการเห็นแก่ตัว การตระหนี่ในการบริจาคทาน ร้อยละ 9.79 2) ควรพูดจาไพเราะพูดจารู้จักกาลรู้จักเวลาอยู่กับผู้ใหญ่ พูดจาสุภาพเรียบร้อยกับคนอื่นเสมอ ควรให้คำแนะนำคำปรึกษาและคนในชุมชนอย่างสุภาพ ร้อยละ 8.93 3) ควรช่วยเหลือกิจกรรมของสังคมอย่างสม่ำเสมอ ให้มีจิตสำนึกในการให้บริการแก่เพื่อนบ้าน ร้อยละ 5.47 4) เวลาเข้าร่วมประชุมควรแสดงความคิดเห็นอย่างประชาธิปไตยให้มากขึ้น ควรมีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนให้มากยิ่งขึ้น ร้อยละ 7.49

5. อภิปรายผลการวิจัย

การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนบ้านศิลา ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ด้านทาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.22 กล่าวคือ ท่านให้ความอนุเคราะห์และหยิบยื่นความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นท่านเคยบริจาคทรัพย์เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นในขณะยากลำบากเมื่อผู้อื่นทำผิดด้วยความไม่รู้ ท่านให้อภัยและแนะนำในทางที่ถูกต้อง ท่านมอบของกำนัลให้แก่ผู้อื่นในโอกาสพิเศษ เช่น วันเกิด เป็นต้นท่านมีความหวังดีต่อเพื่อนร่วมงาน และผู้อื่นโดยการแนะนำสิ่งๆ ที่ถูกต้อง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ราชนัย ธงชัย (2551 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในการลงบัญชีทหารกองเกินตามแนวสังคหวัตถุ 4 ของหน่วยงานสัสดีอำเภอเมือง จังหวัดระยอง” ผลการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในการลงบัญชีทหารกองเกินตามแนวสังคหวัตถุ 4 ของหน่วยสัสดีอำเภอเมือง จังหวัดระยอง มีความพึงพอใจต่อการให้บริการในด้านทาน เป็นอันดับแรก รองลงมา มีความพึงพอใจต่อการให้บริการในด้านปิยวาจา และสุดท้ายมีความพึงพอใจต่อการให้บริการในด้านอัตถจริยา โดยภาพรวมมีความ

พึงพอใจในระดับมาก

ด้านปียวจา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.29 กล่าวคือ ท่านเป็นผู้พูดจาสุภาพอ่อนหวานกับเพื่อนร่วมงาน ทักทายและพูดจាកันด้วยถ้อยคำที่สุภาพ อ่อนโยน ถนอมน้ำใจ ไม่ดูตำหนิหรือกล่าวคำหยาบคาย ตอบคำถามและให้คำแนะนำด้วยถ้อยคำที่นุ่มนวลสุภาพเป็นกันเอง คอยแนะนำและให้ความรู้ที่มีประโยชน์ในการทำงาน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดนัย วงศ์อมร อัครพันธ์ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของสภานายความตามหลักสังคหวัตถุ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุระหว่าง 25 - 50 ปี มีสถานภาพสมรส มีการศึกษาระดับปวส.-ปริญญาตรี มีอาชีพรับจ้าง มีรายได้ต่ำกว่า 7,000 บาท มีประสบการณ์ในการมาใช้บริการกับสภานายความ 1 ครั้ง และประเภทของการใช้บริการคือ ขอคำปรึกษาหรือคำแนะนำตัวกฎหมายความพึงพอใจในการให้บริการของสภานายความตามหลักสังคหวัตถุ 4 ได้แก่ ด้านทาน ด้านปียวจา ด้านอัตถจริยา และด้านสมานัตตตา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อจำแนกรายเป็นด้าน พบว่า ความพึงพอใจในการให้บริการของสภานายความตามหลักสังคหวัตถุ 4 ทุกด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านปียวจา ด้านทานด้านสมานัตตตา และด้านอัตถจริยา ตามลำดับ การเปรียบเทียบความพึงพอใจในการให้บริการของสภานายความ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ประสบการณ์ในการมาใช้บริการ และประเภทของการใช้บริการ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจในการให้บริการของสภานายความแตกต่างกัน ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และประเภทการให้บริการ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนอายุมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยส่วนบุคคลที่ทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจในการให้บริการของสภานายความไม่แตกต่างกัน คือ ประสบการณ์ในการมาใช้บริการ

ด้านอัตถจริยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.20 กล่าวคือ ท่านเป็นผู้ที่ชวนช่วยช่วยเหลือกิจการต่างๆ ของส่วนรวมหรือท่านมีจิตสำนึกในการให้บริการแก่เพื่อนร่วมงานอย่างเต็มความสามารถ รวดเร็วถูกต้องและเสนอตนเองในการช่วยเหลือชุมชนโดยไม่ต้องร้องขอเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์เพื่อมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระณพวร โสสิธมโม (โทวาท) (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสถานีอนามัยในเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสถานีอนามัยในเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.38 และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านอัตถจริยา ด้านทาน ด้านปียวจา และด้านสมานัตตตา ผลการเปรียบเทียบทักษะของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสถานีอนามัยในเขตจังหวัดบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัย

ส่วนบุคคลและปัจจัยที่เกี่ยวกับการใช้บริการ พบว่า ประชาชนมีทัศนคติแตกต่างกันตามเพศ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งยอมรับสมมติฐาน ส่วนประชาชนที่มีอายุ สถานภาพสมรสระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์การใช้บริการ ระยะเวลาที่เจ็บป่วย สิทธิการรักษาพยาบาล และการได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสาธารณสุขต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสถานื่อนามัยในเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ไม่แตกต่างกัน

ด้านสมานัตตตา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.26 กล่าวคือ ปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงานด้วยความเป็นกันเอง อย่างเสมอต้นเสมอปลายประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นกันเอง ไม่ถือตัวเข้ากับคนได้ทุกระดับท่านมีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอเวลาประชุมยึดหลักประชาธิปไตยเปิดโอกาสให้เพื่อนผู้อื่นว่ากล่าวตักเตือนได้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสมหมาย บัวจันทร์ (2551 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์และยกระดับความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านสมานัตตตามากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ ด้านทาน ด้านอรรถจริยา และลำดับสุดท้าย คือ ด้านปิยวาจา เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลแล้วพบว่าบุคคลที่มีระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับเพศอายุ สถานภาพสมรส อาชีพ มีผลไม่ต่างกัน

6. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

6.1 ด้านทาน

ควรให้ทานเมื่อมีโอกาส ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเขายากลำบากให้มากขึ้น ลดการเห็นแก่ตัว การตระหนี่ในการบริจาคตาน

6.2 ด้านปิยวาจา

ควรพูดจาไพเราะกับคนอื่นเสมอ พูดจาตามความเหมาะสม รู้จักกาลรู้จักเวลาอยู่กับผู้ใหญ่ก็จะถนอมตน พูดจาสุภาพและเรียบร้อย ควรให้คำแนะนำความรู้แก่คนในชุมชนเสมอ

6.3 ด้านอรรถจริยา

ควรช่วยเหลือสังคมอย่างสม่ำเสมอ ให้มีจิตสำนึกในการให้บริการแก่เพื่อนบ้านเสมอ

6.4 ด้านสมานัตตตา

เวลาเข้าร่วมประชุมและควรแสดงความคิดเห็นอย่างประชาธิปไตยให้มากขึ้น มีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนให้มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- ดนัย วงศ์อมรวัชรพันธ์.(2553). ความพึงพอใจของประชาชน ต่อการให้บริการของสภานายความ ตามหลักสังคหวัตถุ 4. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระณปวร โสสิตธมโม (โทวาท).(2553). **ทัศนะของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสถานีอนามัยในเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2554). **พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์**. พิมพ์ครั้งที่ 16, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ บริษัท สหธรรมิก จำกัด.
- ราชนันท์ ธงชัย. พันโท.(2551). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในการลงบัญชีทหารกองเกินตามแนวสังคหวัตถุ 4 ของหน่วยสวัสดิ์อำเภอเมือง จังหวัดระยอง. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมหมาย บัวจันทร์.(2551). **การวิเคราะห์และยกระดับความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.